

[Diderichsen.]

meget mådeholdent ændringsforslag, hvis rigtighed er indlysende for enhver, der ikke af hensyn til den islandske hensynsløshed er rede til at kapitulere, og jeg supplerer det med et lige så beskedent forslag om dog i det mindste at lade de to danske og de to islandske sagkyndige udarbejde et gæveforslag, inden tinget tog endelig stilling til lovforslaget. Begge disse forslag blev fejtet af bordet af den højtærede undervisningsminister uden nogen hensyntagen, uden nogen erkendelse af den tilbageholdenhed, der prægede mine forslag. Jeg må sige, at jeg for sagens skyld ikke sætter pris på en sådan behandling, og jeg ønsker derfor at udtale, at min tillid til den højtærede minister herigennem er blevet svækket.

Vi, som er i mindretal i denne sag, må nu benytte de retsmidler, der står til vor rådighed, for at føre sagen videre. Grundloven giver os ét i hænde, nemlig folkeafstemning. Vi må nu indanke sagen direkte for folket, og da det jo efter den officielle fremstilling drejer sig om en folkegave, må folket selv udtale sig direkte. Vil man som Politikens leder i dag afvise folkeafstemning med henvisning til, at vi har et repræsentativt folkestyre, må svaret derpå blive, at hvis repræsentationssystemet brydes ved en folkeafstemning, så er det grundloven selv, der bryder det, og enhver folkeafstemning er således på forhånd diskvalificeret. Indtil højesteret har talt, har enhver ret til at gå ind for en folkeafstemning, uanset hvilket standpunkt han eller hun personligt er tilbøjelig til at indtage med hensyn, til om udleveringen falder ind under ekspropriationsbestemmelserne eller ikke. I øvrigt kan der hverken for Flatøbogens eller for Codex regius' vedkommende overhovedet blive tale om ekspropriation, så udleveringen af disse kan kun hindres ved en folkeafstemning. Den eneste mulighed for at få en klar og entydig tilkendegivelse fra befolkningen om et spørgsmål som dette ligger i folkeafstemning. Jeg vil derfor gerne anbefale alle mindretallets tilsidesatte medlemmer at samle sig om denne ret, som grundloven netop har givet til støtte for et mindretal i det høje ting, og jeg vil endnu en gang appellere til flertallet om at lade denne enkle og klare problemstilling blive lagt ud til folkets egen besvarelse. Jeg havde

gerne set, at den højtærede statsminister selv havde taget initiativet til en folkeafstemning, og jeg vejrede morgenluft, da jeg læste referatet af den højtærede statsministers fjernsynsdiskussion med det ærede medlem hr. Poul Møller. Jeg håbede, at de bemærkninger, som det ærede medlem hr. Poul Møller netop har citeret, og hvori statsministeren nævnte muligheden af at gå til folkeafstemning uden surhed, at løfte sagen ud af det partipolitiske plan o. s. v., kunne tages som et tegn på et forestående initiativ, således at det samlede folketing eller et stort flertal kunne stå bag ved kravet om folkeafstemning. Men jeg forstår nu, at jeg desværre lagde for meget deri.

Efter sagens hidtidige forløb kan jeg da ikke komme til nogen anden slutning, end at mindretallet i denne sal bør benytte sig af sin grundlovsfæstede ret til at kræve loven om ændring i fundatsen for Arne Magnussens Legat forelagt det danske folk ved en folkeafstemning.

Morten Lange: Da det forrige folketing behandlede det tilsvarende lovforslag, udtalte jeg min meget alvorlige betænkelighed ved lovttekstens formulering og de uklare præmisser. Efter en indgående overvejelse stemte jeg dengang ja til loven. Jeg anså det for at være væsentligt, og jeg anser det stadig for at være af afgørende betydning, at en væsentlig del af de pågældende håndskrifter kommer til Island, hvor jeg anser dem for at gøre bedst nytte, hvor jeg anser dem for at høre til, og hvor jeg anser dem for på lang sigt at fremme videnskabens interesser mest.

Denne gang har vi fået et enslydende lovforslag til behandling, hvilket ikke kan undre; derimod kan det undre, at man ikke nu, da der notorisk har været tid nok, har kunnet sørge for, at lovforslaget fik brugbare præmisser. Vi ved, at der er en betydelig gruppe her i folketinget, også flere end dem, der vil stemme ja, som er tilhænger af at udlevere håndskrifter til Island i stor stil, i stor målestok; men det er, siden vi sidst behandlede sagen, blevet yderligere uklart, hvorledes denne gave skal afgrænses, hvad der skal udleveres, hvad det er rimeligt at udlevere, og hvorfor. Der spøger lister med røde og blå kryds og andre mærkelige hieroglyffer. De kan